

รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอน สู่พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ได้จัดทำรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอน สู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

ภายใต้ความร่วมมือจากสถานศึกษาในสังกัด โดยมุ่งหวังเพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และพัฒนานวัตกรรมแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การนิเทศติดตาม เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอน สู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ภายใต้ความร่วมมือจากสถานศึกษาในสังกัด ฉบับนี้ จะเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการนิเทศติดตาม ด้วยกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และขอขอบคุณหน่วยงานการศึกษาทุกหน่วยงาน ตลอดจนคณะทำงานทุกท่านที่ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อให้เอกสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

มีนาคม 2566

ตอนที่ ๑

ที่มา และความสำคัญของการนิเทศที่การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอน สู่พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

ที่มาและความสำคัญ

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ให้เชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๓ ข้อ ๕ ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ครูถือเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากครูเป็นผู้นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และเทคนิควิธีการของครูแต่ละคน โดยลักษณะที่แท้จริงของการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อน และต้องการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งๆ ขึ้น อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่จะมีความรู้ และประสบการณ์ทำการสอนมานานแล้วก็ตามแต่สถานะของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนในสังคมโลก ดังนั้น ครูในฐานะที่เป็นผู้พัฒนาคน จึงต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อนำองค์ความรู้ไปจัดการเรียนรู้ให้ก้าวหน้า และทันสมัยอยู่เสมอ

การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูนั้นอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีหนึ่งที่น่าจะส่งผลโดยตรงทำให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กระบวนการนิเทศการสอน ดังที่ วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี (๒๕๕๓) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน ต้องอาศัยวิธีการ หลากหลายวิธี และวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเอง พัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน คือ การนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ซึ่งกลีคแมน และคณะ (Glickman and others ๒๐๐๑) ได้ให้ความหมายของการสังเกตการสอนไว้ว่า เป็นการปฏิบัติในการบันทึกและการตัดสินผลจากการบันทึก ดังนั้นเมื่อมีการสังเกตการสอนก็ย่อมต้องมีการบันทึก รวบรวมข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต แปลความหมายข้อมูล

และแจ้งผลให้กับครูผู้รับการนิเทศทราบเพื่อการปรับปรุงพัฒนาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ จากประสบการณ์นิเทศ พบว่าครูมีความต้องการให้มีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญมาก มีความหมายในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้รับการนิเทศ พัฒนาตนเอง ค้นพบความสามารถของตนเอง เกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมและประการณ์ พัฒนาการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยเสริมสร้าง คุณลักษณะของผู้บริหาร และครูไปพร้อมด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนา พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้บังเกิดผลการเรียนรู้ในที่สุด ดังนั้นสำนักงานศึกษานิเทศจังหวัดสุโขทัยจึง กำหนดนโยบายนครแห่งคุณภาพการศึกษา คือ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาครูเพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนิเทศการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ ภายในโรงเรียนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

หลักการของรูปแบบ

ครูผู้สอนมีความแตกต่างกันต้องใช้วิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาทักษะ ในการจัดการเรียนรู้ บนพื้นฐานสัมพันธ์ภาพแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ ฟังพา ช่วยเหลือและยอมรับ ชึ่งกัน สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

วัตถุประสงค์ของการนิเทศการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้

๑. เพื่อพัฒนาพัฒนารูปแบบการนิเทศติดตามการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอน สู่พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะ และการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ในสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

๒. เพื่อศึกษา ข้อมูล และพฤติกรรมการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

๓. เพื่อเสริมสร้าง และพัฒนาพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการทำหน้าที่นิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน แบบชี้แนะและการเป็นพี่ เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุโขทัย

ประเด็นการพัฒนาตามรูปแบบ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การเตรียมการก่อนการสอน (Preparing Phase: P) ร่วมสร้างความตระหนัก (Co-building awareness) ร่วมวิเคราะห์ความต้องการ ประเด็นหรือจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาร่วมกัน เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนา

ระยะที่ ๒ วางแผนการโค้ช (Planning Phase: P) ระหว่างการสอน (implementing and observing) ร่วมรวมพลังค้นหาไปใช้สังเกตการสอน Coaching (Co-searching & analyzing) การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนร่วมกัน (lesson study) ด้วยกลยุทธ์ เทคนิควิธีในการสังเกต และ บันทึกผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อสะท้อนผลร่วมกับผู้รับการสอนงานในขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ ๓ การประเมินผลการโค้ช หลังการสอน (Evaluating Phase: E) การอภิปราย และสะท้อนผลบทเรียน (discussing and reflecting) การประเมินผล และการให้ คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการพัฒนา ร่วมทำ ร่วมพัฒนา นิเทศติดตาม (Co-development activities Monitoring)

กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย ๔ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๑ การประเมินสภาพและสมรรถนะในการทำงาน (Assessing : A) เพื่อจำแนกครู และ ใช้การนิเทศให้เหมาะสม

ขั้นที่ ๒ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศการสอน (Informing : I) ความรู้และทักษะในการนิเทศ การสอน

ขั้นที่ ๓ การวางแผนการนิเทศการสอน (Planning : P) เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ

ขั้นที่ ๔ การปฏิบัติการนิเทศการสอน (Doing: D) เพื่อดำเนินการพัฒนาครูด้วยวิธีนิเทศการสอน

ขั้นที่ ๕ การประเมินผลการนิเทศการสอน (Evaluating : E) เพื่อตรวจสอบผลที่เกิดจากการนิเทศการสอน

ระยะเวลา

รูปแบบการนิเทศติดตามการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอน สู่พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย มีระยะเวลาในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ทั้งใน ห้องฝึกอบรม ไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมง และติดตามพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาของครูผู้สอน (On the job training) ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง

ขอบเขตของการนิเทศการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้

๑. **ผู้นิเทศ**ศึกษานิเทศก์ โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

ผู้นิเทศ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้รับการนิเทศคือ ครูผู้สอน สามารถปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน ประกอบด้วย

- ๑.๑ เครือข่ายการนิเทศ
- ๑.๒ ศึกษานิเทศก์
- ๑.๓ ผู้บริหารโรงเรียน
- ๑.๔ ครูวิชาการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

๒. ผู้รับการนิเทศ

ผู้รับการนิเทศ หมายถึง ครูผู้สอน สามารถปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

๓. เรื่องที่นิเทศ

วิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามนโยบายนครแห่งคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุโขทัยกำหนดคุณภาพผู้เรียน ๓ ประการ คือ

- ๓.๑ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตร
- ๓.๒ การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้
- ๓.๓ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

๔. กิจกรรมการนิเทศ

นิเทศการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ การสอนภายในโรงเรียน ด้วยวิธีการสังเกต การออกแบบการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้

๕. ขั้นตอนการนิเทศด้วยวิธีการสังเกตการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้

๕.๑ **ขั้นวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน**

๕.๒ **ขั้นการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน**

- ๑) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน
- ๒) การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓) การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ
- ๔) การประชุมหลังการสังเกตการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ

๕.๓ **ขั้นประเมินผลการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน**

๖. เครื่องมือนิเทศ

๖.๑ เครื่องมือประกอบการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

๖.๒ แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้รูปแบบ และกระบวนการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

๒. โรงเรียนมีระบบการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนที่เข้มแข็ง

๒. โรงเรียนมีระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีคุณภาพส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพด้วย

ตอนที่ ๒

หลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้

การนิเทศการสอน และการบริหารจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ทำหน้าที่นิเทศ และผู้รับการนิเทศโดยการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน

หลักการสำคัญของการนิเทศการสอน และการบริหารจัดการเรียนรู้

การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน และการบริหารจัดการเรียนรู้จะต้องยึดหลักสำคัญดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องถือว่าการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง สำหรับการดำเนินนิเทศการสอนนั้นผู้บริหารอาจจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้

๒. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้ก็จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้ง ๓ ฝ่ายคือ ฝ่ายผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การนิเทศการสอนจะไม่มีโอกาสพบความสำเร็จได้เลย

๓. จะต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่า การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนนั้นเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การนิเทศการสอนไม่ใช่เป็นการบังคับ ขู่ขู่ หรือคอยจับผิดแต่ประการใด

๔. บุคลากรภายในโรงเรียนจะต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้วไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญทุกๆด้าน ดังนั้นจึงน่าจะจะได้แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงานเพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น

๕. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนจะต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหาหรือสนองนโยบายหรือความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

๖. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนจะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูผู้สอน ดังนั้นจึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนจะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้วย

บุคลากรในการนิเทศการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประกอบด้วยบุคคล ๓ ฝ่าย คือ

๑. ผู้บริหารโรงเรียน

๒. ผู้นิเทศ อาจเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมาย เช่น วิชาการโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ เพื่อนครู

๓. ผู้รับการนิเทศ

ในกรณีที่เป็นครูผู้สอนในระดับเดียวกัน อาจจะตกลงร่วมกันในลักษณะการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนโดยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้นิเทศ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับการนิเทศ

การนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน และการบริหารจัดการเรียนรู้

การสังเกตการสอนเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน หรือรูปแบบการนิเทศการสอนแบบหนึ่ง

การสังเกตการสอน ดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑. การสังเกตการสอนอย่างเป็นทางการ ซึ่งจะต้องมีการวางแผน เตรียมการก่อน การสังเกต กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะสังเกต เตรียมความพร้อมของครูและผู้นิเทศก่อนการสังเกตการสอน

๒. การสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตการสอนโดยทั่วๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจงจุดใด จุดหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะไม่ต้องการเตรียมการหรือบอกล่วงหน้า

การสังเกตการสอนเป็นกระบวนการและขั้นตอนที่สำคัญของการนิเทศการสอน ทุกรูปแบบ ที่ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศดำเนินการในห้องเรียนเพื่อที่จะปรับปรุงพฤติกรรมการจัด การเรียนรู้

กระบวนการของการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตร่วมกับครู

ขั้นที่ ๒ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ การวิเคราะห์ข้อมูลและตีความหมายการสังเกตการสอน และพิจารณากำหนดวิธีการ ประชุม

ขั้นที่ ๔ การประชุมร่วมกับครู

ขั้นที่ ๕ การวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์นิเทศเพื่อพิจารณาวิพากษ์การดำเนินการทั้ง ๔ ขั้นตอน

การสังเกตการสอน และการบริหารจัดการเรียนรู้

การสังเกตการสอนเป็น ๒ ลักษณะ คือ การสังเกตการสอนเชิงปริมาณ และการสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ

๑. การสังเกตการสอนเชิงปริมาณ (Quantitative Observation) หมายถึง วิธีการสังเกตและ บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ในชั้นเรียน พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือปรากฏ และสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในชั้นเรียน ซึ่งความหมาย เหตุการณ์และพฤติกรรมชัดเจน จำแนกกลุ่มได้ การใช้เครื่องมือสังเกตการสอน เชิง ปริมาณจะต้องวัดได้เป็นจำนวนครั้งหรือความถี่ของเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่ปรากฏในช่วงเวลาที่ กำหนด

๒. การสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ (Qualitative Observation) หมายถึง วิธีการสังเกต และบันทึกเหตุการณ์และพฤติกรรมต่างๆตลอดจนสภาพทางกายภาพภายในชั้นเรียน โดยทำการ บันทึกแบบพรรณนาความในลักษณะข้อความสั้นๆ หรือเป็นความเรียงย่อๆ ตั้งแต่ต้นจนจบหรือใน เวลาที่กำหนด

ในสภาพการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย การปฏิบัติ พฤติกรรมของครู และนักเรียนที่ ควรสังเกตและบันทึกทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในเวลาเดียวกัน ดังนั้น การสังเกตการควร ผสมผสานทั้งเครื่องมือเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันจะได้ข้อมูลที่มีความหมายและมี ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

แบบสังเกตการสอน และการบริหารจัดการเรียนรู้

แบบสังเกตการสอนเป็น ๒ ลักษณะ คือ แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ และแบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ

๑. แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ เป็นแบบที่จะต้องวัดได้เป็นจำนวนครั้งหรือความถี่ของเหตุการณ์หรือพฤติกรรม ที่ปรากฏในช่วงเวลาที่กำหนด

๒. แบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ เป็นแบบบันทึกเหตุการณ์และพฤติกรรมต่างๆ ตลอดจนสภาพทางกายภาพภายในชั้นเรียน โดยทำการบันทึกแบบพรรณนาความในลักษณะข้อความสั้นๆ หรือเป็นความเรียงย่อๆ ตั้งแต่ต้นจนจบหรือในเวลาที่กำหนด

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารจัดการเรียนรู้ เกิดขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ อันได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกัน ตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกลไกของการจัดการนี้คือ ครู แต่จากข้อมูลอันเป็นปัญหาวิกฤตทางการศึกษา และวิกฤตของผู้เรียนที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่า ครูยังแสดงบทบาทและทำหน้าที่ของตนเองไม่เหมาะสม จึงต้องทบทวนทำความเข้าใจ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตทางการศึกษาและวิกฤตของผู้เรียนต่อไป

การทบทวนบทบาทของครู ควรเริ่มจากการทบทวนและปรับแต่งความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการเรียน โดยต้องถือว่า แก่นแท้ของการเรียนคือการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องเปลี่ยนจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง มาเป็นยึดมนุษย์หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือที่เรียกว่า ผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องคำนึงถึงหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ถ้าจะเปรียบเทียบการทำงานของครูกับแพทย์คงไม่ต่างกันมากนัก แพทย์มีหน้าที่บำบัดรักษาอาการป่วยไข้ของผู้ป่วย ด้วยการวิเคราะห์วินิจฉัยอาการของผู้ป่วยแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน แล้วจัดการบำบัดด้วยการใช้ยาหรือการปฏิบัติอื่นๆ ที่แตกต่างกัน วิธีการรักษาแบบหนึ่งแบบใดคงจะใช้บำบัดรักษาผู้ป่วยทุกคนเหมือนกัน ไม่ได้ นอกจากจะมีอาการป่วยแบบเดียวกัน ในทำนองเดียวกัน ครูก็จำเป็นต้องทำความเข้าใจและศึกษาให้ผู้รู้ข้อมูล อันเป็นความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และหาวิธีสอนที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนนั้นให้บรรลุถึงศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ และจากข้อมูลที่เป็นวิกฤตทางการศึกษา และวิกฤตของผู้เรียนอีกประการหนึ่ง คือ การจัดการศึกษาที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติในชีวิตจริง ทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ครูจึงต้องหันมาทบทวนบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องแก้ไข โดยต้องตระหนักว่า คุณค่าของการเรียนรู้คือการได้นำสิ่งที่เรียนรู้มานั้นไปปฏิบัติให้เกิดผลด้วย ดังนั้นหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีสาระที่สำคัญ ๒ ประการคือ การจัดการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของ ผู้เรียน และการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ศักยภาพสูงสุดที่แต่ละคนจะมีและเป็นที่

แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

โนลว์ (Malcom Knowles :อ้างถึงในวัชรา เล่าเรียนดี ๒๕๕๓) ได้เสนอข้อสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ว่า ผู้ใหญ่มีความต้องการทางด้านจิตใจที่จะนำตัวเองโดยนำประสบการณ์ที่สั่งสมมาใช้ในสภาพการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆได้ ความพร้อมที่จะเรียนรู้มีอิทธิพลจากความต้องการที่จะแก้ปัญหาในชีวิตจริง

ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องพัฒนาของตนเองด้วย ใช้วิธีการปฏิบัติจริงในการเรียนรู้และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายใน

สติเฟนบรู๊คฟิลด์ (Stephen Brookfield : อ้างถึงในวัชรา เล่าเรียนดี ๒๕๕๓) ได้เสนอหลักการสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นไปด้วยความสมัครใจ การบังคับควบคุมไม่สามารถจูงใจให้ผู้ใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้ การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของผู้ใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการยอมรับนับถือให้คุณค่าแก่กันและกันภายในกลุ่ม การสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ คือ การเข้าไปร่วมมือกันและผู้สนับสนุนต้องร่วมกันรับผิดชอบในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้การได้ปฏิบัติและแสดงความคิดเห็นเป็นหัวใจของการสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งผู้ใหญ่และผู้สนับสนุนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันโดยตลอด พร้อมกับมีการตอบสนองต่อกิจกรรมนั้นด้วย และ เป้าหมายของการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ คือ การรักษาไว้ซึ่งความสามารถในการขึ้นำหรือนำตนเอง

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์

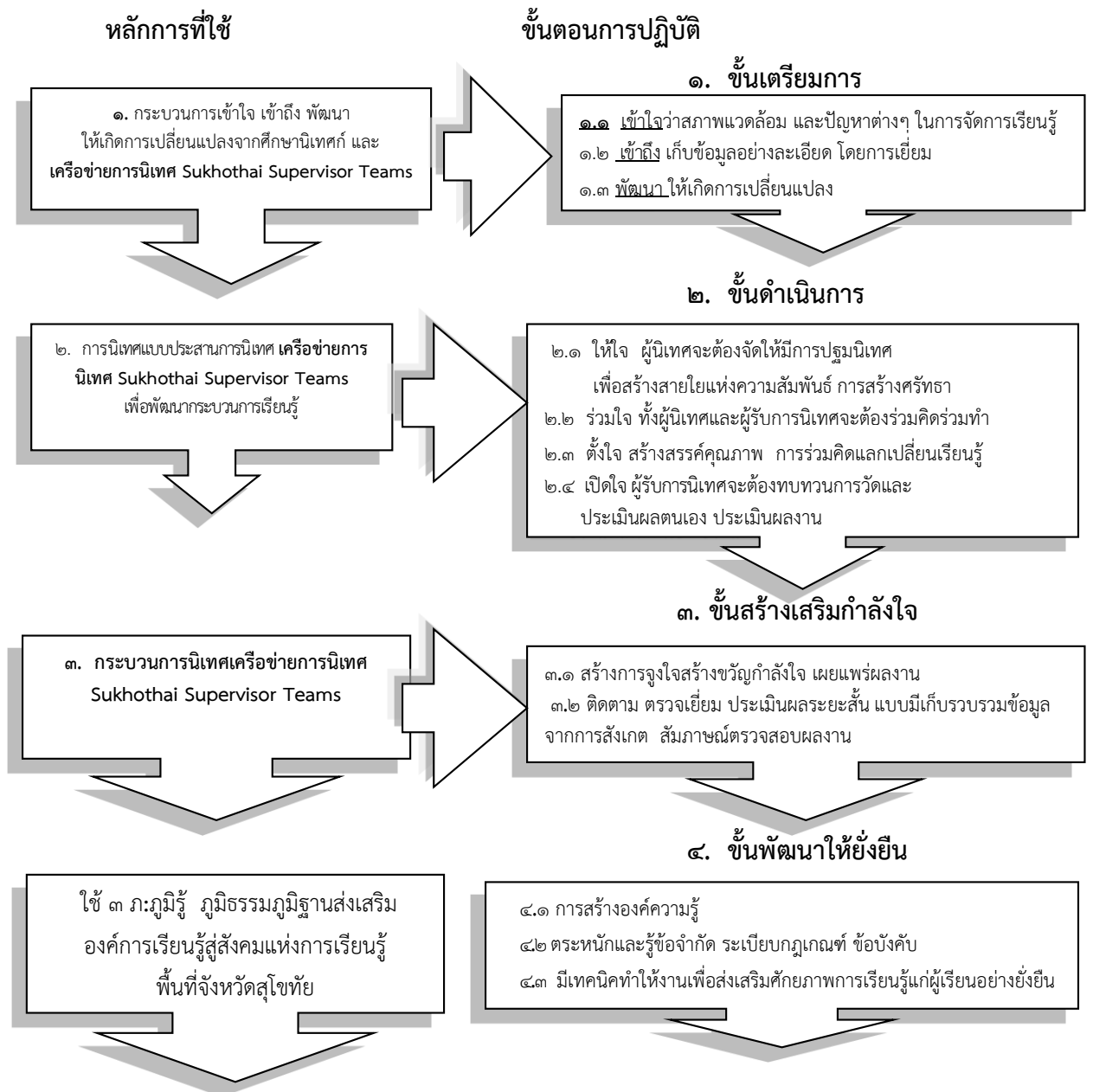
การนิเทศการสอน และการบริหารจัดการเรียนรู้ เป็นการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ โดยทั้งสองฝ่ายต้องมีปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้นิเทศต้องมีความรู้ มีทักษะในด้านการมีมนุษย์สัมพันธ์ เพื่อให้งานการนิเทศการสอนบรรลุจุดหมาย ผู้นิเทศต้องมีความเข้าใจและมีทักษะในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้ลึกถึงความเป็นกัลยาณมิตรในการทำงานร่วมกัน

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้นิเทศซึ่งจะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้รับการนิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานไปในทางที่ดีขึ้น การที่จะสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับผู้นิเทศเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีภาวะผู้นำเพื่อนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ตอนที่ ๓

กระบวนการนิเทศติดตามการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอน สู่พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะ และการเป็นพี่เลี้ยง แบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

ผลที่เกิดขึ้นจากการนิเทศ เกิด ๓ ภา : ภูมิรู้ ภูมิธรรม ภูมิฐานบนพื้นฐานกัลยาณมิตร และเกิดจิตวิญญาณความเป็นครู (ผู้รับการนิเทศเกิดศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ และเกิดความพึงพอใจ) และผู้เรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-net สูงขึ้น

โดย ดร.ระย้า คงขาว
ศึกษานิเทศก์ สพม.สุโขทัย

เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียน ด้วยวิธีการนิเทศ และสังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน โดยตรง

๒. บุคลากรภายในโรงเรียนคณะกรรมการนิเทศจะต้องมีการยอมรับ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญทุกๆด้าน ดังนั้นจึงน่าจะได้แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงานเพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น

๓. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนจะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูผู้สอน ดังนั้นจึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนจะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้วย

๔. ควรจัดให้มีการประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลการนิเทศการสอนในระดับโรงเรียน เป็นประจำ อย่างน้อย เดือนละ ๑ ครั้ง

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. ขั้นวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนด้วยวิธีการนิเทศ และสังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศ

๒. ขั้นดำเนินการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนด้วยวิธีการนิเทศ และสังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศ

๑) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน

๒) การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล

๓) การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ

๔) การประชุมหลังการสังเกตการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ

๓. ขั้นประเมินผลดำเนินการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนด้วยวิธีการนิเทศ และสังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศ

รายละเอียดในดำเนินการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนด้วยวิธีการนิเทศ และ
สังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศมีดังนี้

ขั้นตอน/กิจกรรม	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
<p>๑. ขึ้นวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนด้วยวิธีการนิเทศ และสังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศ</p>	<p>๑. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระที่ตนรับผิดชอบ โดยออกแบบให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ตามองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ตาม <u>แบบ นิเทศการสอน ๑</u></p> <p>๒. ขอคำชี้แนะจากผู้นิเทศ</p> <p>๓. ร่วมกับผู้นิเทศเพื่อกำหนดปฏิทินในการนิเทศการสอน</p>	<p>๑. ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนะนำในการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ให้กับผู้รับการนิเทศให้ถูกต้องตามองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ <u>ตามแบบนิเทศการสอน ๑</u></p> <p>๒. ร่วมกับผู้รับการนิเทศเพื่อกำหนดปฏิทินในดำเนินการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนด้วยวิธีการนิเทศ และสังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศ</p>
<p>๒. ขึ้นดำเนินการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนด้วยวิธีการนิเทศ และสังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศ</p> <p>๑) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน</p>	<p>ร่วมกับผู้นิเทศ</p> <p>๑. จากแผนจัดการเรียนรู้ที่จัดทำเลือกมา ๑ แผนเพื่อกำหนดประเด็นที่ตนเองต้องการที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ เช่น การใช้คำถามในการจัดการเรียนรู้ หรือ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้</p> <p>๒. เลือกแบบสังเกตการณ์สอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่จะต้องการพัฒนาตนเอง</p>	<p>ร่วมผู้รับการนิเทศ</p> <p>๑. กำหนดประเด็นในการนิเทศการสอน กับครูผู้รับการนิเทศในแผนที่ต้องการรับการนิเทศ</p> <p>๒. เลือกแบบสังเกตการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่จะนิเทศ (<u>ตามแบบสังเกต ๑ - ๗</u>) หรือกำหนดแบบสังเกตขึ้นเอง</p>
<p>๒) การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล</p>	<p>๑. เมื่อถึงปฏิทินที่กำหนด ประสานงานกับผู้นิเทศ</p> <p>๒. จัด การ เรียน รู้ ใน กลุ่ม สาระ ที่ ตน รับผิดชอบ ตามที่ออกแบบไว้</p>	<p>๑. เมื่อถึงปฏิทินที่กำหนด ประสานงานกับผู้รับการนิเทศ</p> <p>๒. สังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบสังเกตที่ได้ตกลงกันไว้กับผู้รับการนิเทศ</p> <p>๓. การเลือกจุดที่สังเกตต้องอยู่ในมุมที่ไม่ไปขัดขวางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้รับการนิเทศ และไม่ควรไปแทรกแซงในขณะที่ดำเนินการสอน</p>

ขั้นตอน/กิจกรรม	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
<p>๓) การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ</p>	<p>นัดหมายวัน เวลาที่เหมาะสมที่จะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน</p>	<p>๑. นัดหมายวัน เวลาที่เหมาะสมที่จะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ๓. นำข้อมูลจากการสังเกตการสอน มาวิเคราะห์จากสภาพจริงโดยไม่ใส่ความคิดเห็นที่เป็นส่วนตัวลงไป ๔. ในการประมวลผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ใช้แบบ <u>นิเทศการสอน ๒</u> ประกอบการพิจารณา ๕. หากผู้นิเทศต้องการจะประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ใช้แบบ <u>การนิเทศการสอน ๓</u> ๖. เตรียมข้อมูลนำเสนอ และควรเป็นข้อมูลที่มุ่งสร้างสรรค์และพัฒนาได้</p>
<p>๔) การประชุมหลังการนิเทศการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ</p>	<p>๑. เป็นผู้ฟังที่ดี ๒. ซักถามด้วยข้อมูลและเหตุผลที่สอดคล้องกับสภาพจริง</p>	<p>๑. นำเสนอข้อมูลจากแบบบันทึกโดยไม่ใส่ความคิดเห็นส่วนตัว ๒. เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและบุคคล</p>
<p>๓. ชั้นประเมินผลการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน</p>	<p>๑. ผู้รับการนิเทศประเมินผลการพัฒนานักเรียนที่ตนรับผิดชอบ ๒. ผู้รับการนิเทศ ประเมินตนเองตามแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู <u>นิเทศการสอน ๔</u></p>	<p>๑. ผู้นิเทศ / ผู้บริหารประเมินผู้รับการนิเทศตามแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู <u>นิเทศการสอน ๔</u> ๒. ผู้บริหารในฐานะที่รับผิดชอบการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ประเมินตนเองตามแบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน <u>นิเทศการสอน ๕</u></p>

เครื่องมือนิเทศการสอน

ส่วนที่ ๑ เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ประกอบด้วย

- ๑.๑ แบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้ (นิเทศการสอน ๑)
- ๑.๒ แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (นิเทศการสอน ๒)
- ๑.๓ แบบประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผล (นิเทศการสอน ๓)
- ๑.๔ แบบสังเกตการสอน (สังเกตการสอน ๑ – ๗)

ส่วนที่ ๒ เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอน

- ๒.๑ แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (นิเทศการสอน ๔)
- ๒.๒ แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน (นิเทศการสอน ๕)

ตอนที่ ๔

การวัดผล และประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ห้องเรียน

ในดำเนินการนิเทศการนำแผนการจัดการเรียนรู้ห้องเรียน ผู้นิเทศเมื่อปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอนการนิเทศการสอนในแต่ละขั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือประกอบการนิเทศการสอน ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวจำแนกเป็น ๒ ส่วนคือ ๑) เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีสังเกตการสอนและ ๒) เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพของการนิเทศการสอน

ส่วนที่ ๑ เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

ประกอบด้วย

- ๑.๑ แบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้ (นิเทศการสอน ๑)
- ๑.๒ แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (นิเทศการสอน ๒)
- ๑.๓ แบบประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผล (นิเทศการสอน ๓)
- ๑.๔ แบบสังเกตการสอน (สังเกต ๑ - ๗)

นิเทศการสอน ๑

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่.....

ครูผู้สอน.....ชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
 หน่วย/ เรื่องวันที่ประเมิน.....
 โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง ประเมินตามสภาพจริงตามรายการและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบายดังนี้

๕ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด

๔ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก

๓ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง

๒ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย

๑ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	๕	๔	๓	๒	๑
๑. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้					
๒. สาระสำคัญ					
๓. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
๔. การวัดประเมินผลการเรียนรู้					
๕. จุดประสงค์การเรียนรู้					
๖. สาระการเรียนรู้					
๗. กระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้					
๘. สื่อการจัดการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้					
ระดับคุณภาพ X ความถี่					
คะแนนเฉลี่ย					
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

ผลการประเมินระดับคุณภาพ.....

ผู้ประเมิน.....

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า ๕๐	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๕๐.๐๐ - ๕๙.๐๐	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๖๐.๐๐ - ๖๙.๐๐	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๗๐.๐๐ - ๗๙.๐๐	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๘๐.๐๐ - ๑๐๐	ดีเยี่ยม

นิเทศการสอน ๒

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่.....

ครูผู้สอน.....ชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
 หน่วย/ เรื่องวันที่ประเมิน.....
 โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจงประเมินตามสภาพจริงตามรายการและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบายดังนี้

- ๕ หมายถึงมีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด
- ๔ หมายถึงมีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก
- ๓ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย
- ๑ หมายถึงมีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้					
๒.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาใหม่					
๓.จัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติในกลุ่มย่อยเพื่อการเรียนรู้					
๔.การวัดประเมินผลการเรียนรู้					
ระดับคุณภาพ X ความถี่					
คะแนนเฉลี่ย					
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

ผลการประเมินระดับคุณภาพ.....

ผู้ประเมิน.....

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า ๕๐	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๕๐.๐๐ - ๕๙.๐๐	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๖๐.๐๐ - ๖๙.๐๐	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๗๐.๐๐ - ๗๙.๐๐	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๘๐.๐๐ - ๑๐๐	ดีเยี่ยม

นิเทศการสอน ๓

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่.....

ครูผู้สอน.....ชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
 หน่วย/ เรื่องวันที่ประเมิน.....
 โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจงประเมินตามสภาพจริงตามรายการและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบายดังนี้

- ๕ หมายถึงมีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด
- ๔ หมายถึงมีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก
- ๓ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย
- ๑ หมายถึงมีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	๕	๔	๓	๒	๑
๑.เครื่องมือที่ใช้ครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัด					
๒.เครื่องมือที่ใช้มีความชัดเจน					
๓.เครื่องมือที่ใช้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้(K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A)					
๔.เครื่องมือที่ใช้มีความหลากหลาย					
ระดับคุณภาพ X ความถี่					
คะแนนเฉลี่ย					
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

ผลการประเมินระดับคุณภาพ.....

ผู้ประเมิน.....

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า ๕๐	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๕๐.๐๐ - ๕๙.๐๐	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๖๐.๐๐ - ๖๙.๐๐	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๗๐.๐๐ - ๗๙.๐๐	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๘๐.๐๐ - ๑๐๐	ดีเยี่ยม

แบบสังเกตการสอน

แบบสังเกตการสอนเป็น ๒ ลักษณะ คือ แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ และแบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ

แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ

เป็นแบบที่จะต้องวัดได้เป็นจำนวนครั้งหรือความถี่ของเหตุการณ์หรือพฤติกรรม ที่ปรากฏในช่วงเวลาที่กำหนด เช่น

๑. เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมการใช้คำพูดของครู (สังเกต ๑)
๒. เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ HUNTER (สังเกต ๒)
๓. เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบตรวจสอบรายการ (สังเกต ๓)
๔. เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบประมาณค่า (สังเกต ๔)

หมายเหตุ

โรงเรียนสามารถนำไปปรับประยุกต์ได้ตามความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

สังเกต ๑

เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมการใช้คำพูดของคุณครู

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

พฤติกรรมการใช้คำพูดของคุณครู	ความถี่	รวม	ร้อยละ	บันทึกเพิ่มเติม
๑. การถาม ถามความรู้ความจำ				
๒. การถาม ถามให้คิด				
๓. การชม พูดให้กำลังใจ				
๔. การตำหนิ ปราบพฤติกรรมไม่เหมาะสม				
๕. การสรุปสาระสำคัญแต่ละตอน				
รวมพฤติกรรมการใช้คำพูดของคุณครู				

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

สังเกต ๒

เครื่องมือสังเกต และบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

องค์ประกอบในกระบวนการสอน	พฤติกรรมที่ปรากฏ		ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้สังเกต
	มี	ไม่มี	
๑. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ทบทวน ดึงความสนใจ			
๒. ระบุ แฉ่งจุดประสงค์การเรียนการสอน			
๓. การให้ความรู้			
๔. การทำแบบตัวอย่างให้ดู			
๕. การตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียน			
๖. การฝึกโดยครูแนะนำ			
๗. การฝึกโดยอิสระ			

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

สังเกต ๓

เครื่องมือสังเกต และบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบตรวจสอบรายการ

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

ครูมีการปฏิบัติต่อไปนี้หรือไม่ หรือมีเหตุการณ์ต่อไปนี้ปรากฏหรือไม่

ประเด็น	ประเด็น
๑. การจัดการเรียนรู้๑. ทบทวนความรู้เดิม๒. เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่๓. ให้ตัวอย่าง อธิบายความคิดรวบยอด๔. ให้สืบค้นความรู้หลักการด้วยตนเองจากตัวอย่าง๕. ฝึกปฏิบัติเป็นคู่๖. ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มเล็ก๗. ระบุ ย้ำประเด็นสำคัญ๘. ร่วมกันสรุปบทเรียน	๓. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้๑๒. ใช้การถาม- ตอบปากเปล่า๑๓. ใช้แบบทดสอบ๑๔. ให้การปฏิบัติจริง๑๕. ตรวจสอบจากชิ้นงาน
๒. การส่งเสริม กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม๙. ถามคำถามนักเรียน๑๐. รอคำตอบจากนักเรียนและกระตุ้นให้ถาม๑๑. ให้โอกาสนักเรียนร่วมกิจกรรมและตอบคำถาม	

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

สังเกต ๔

เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้แบบประมาณค่า

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

พฤติกรรมปฏิบัติ	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
การจัดการเรียนรู้ ๑. จัดลำดับความรู้ชัดเจนตามลำดับความยาก ง่าย ๒. มีเอกสารบรรยายภาพ บรรยายชัดเจนเป็นลำดับ ๓. ชี้แนะประเด็นสำคัญในเรื่องที่สอน ๔. พุดเน้นประเด็นสำคัญและสรุป ๕. หลีกเลี่ยงการพูดนอกเรื่องที่สอน ๖. ใช้สื่อ ยกตัวอย่าง อธิบายเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม ๗. ให้ออกาสนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การบรรยายและการถ่ายทอดความรู้ ๘. พุดชัดเจน เข้าใจง่าย เชื่อมโยงทุกสาระความรู้ ๙. สาคิตหรือทำแบบให้ดูตามลำดับขั้นตอน ๑๐. แสดงออกด้วยความกระตือรือร้นในการสอน ๑๑. หลีกเลี่ยงคำพูดฟุ่มเฟือยไม่มีความหมาย ๑๒. หลีกเลี่ยงการอ่านจากบทบรรยายโดยอธิบาย ยกตัวอย่างเพิ่มเติม ๑๓. ใช้ภาษาท่าทางประกอบการเรียนการสอน ๑๔. มีอารมณ์ขันที่ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ๑๕. สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ชัดเจน				

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

แบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ

เป็นแบบบันทึกเหตุการณ์และพฤติกรรมต่างๆ ตลอดจนสภาพทางกายภาพภายในชั้นเรียน โดยทำการบันทึกแบบพรรณนาความในลักษณะข้อความสั้นๆ หรือเป็นความเรียงย่อๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ หรือในเวลาที่กำหนด เช่น

๑. การสังเกตและบันทึกตามประเด็นคำถาม (สังเกต ๕)
๒. การสังเกตและบันทึกแบบพรรณนาความ (สังเกต ๖)
๓. เทคนิค Journal Writing (สังเกต ๗)

หมายเหตุ

โรงเรียนสามารถนำไปปรับประยุกต์ได้ตามความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

สังเกต ๕

การสังเกตและบันทึกตามประเด็นคำถาม

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....
 หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

๑. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร

.....

๒. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

๓. ในการจัดการเรียนรู้ มีการใช้คำถามประเภทใช้ความคิด ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตอบอย่าง
 ทัวถึงอย่างไร

.....

๔. ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างไร

.....

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

หมายเหตุ ประเด็นคำถามสามารถกำหนดได้ตามความต้องการของผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ

สังเกต ๖

การสังเกต และบันทึกตามประเด็นคำถาม

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

.....

การจัดการเรียนรู้

๑. ขั้นนำ

.....
.....

๒. ขั้นสอน

.....
.....
.....

๓. ขั้นสรุป

.....
.....
.....

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

สังเกต ๗

การสังเกต และบันทึกตามประเด็นคำถาม

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

คำชี้แจง บันทึกย่อๆ การดำเนินการตั้งแต่ต้นจนจบโดยเน้นเหตุการณ์ที่สำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๒ เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอน

๒.๑ แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (นิเทศการสอน ๔)

๒.๒ แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน (นิเทศการสอน ๕)

แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

ชื่อครูที่รับการประเมิน.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำการประเมินตามรายการประเมินในและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบาย

คำอธิบายระดับคุณภาพสำหรับด้านที่ ๑ และ ๒

๕ หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด

๔ หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก

๓ หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง

๒ หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย

๑ หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

คำอธิบายระดับคุณภาพสำหรับด้านที่ ๓

๕ หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน

๔ หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ ๗๐ - ๗๙ มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน

๓ หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ ๖๐ - ๖๙ มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน

๒ หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ ๕๐ - ๕๙ มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน

๑ หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ ๐ - ๔๙ มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	ประเด็นการประเมินแผนจัดการเรียนรู้					
	๑.๑ แผนจัดการเรียนรู้มีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ					
	๑.๒ จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
	๑.๓ เลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล					
	๑.๔ เลือกใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้ และเทคโนโลยีที่หลากหลาย เหมาะสม ผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการ					
	๑.๕ เลือกใช้วิธีวัดผล และเครื่องมือประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๒	การจัดการเรียนรู้					
	๒.๑ จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้					
	๒.๒ ใช้วิธีสอนหรือเทคนิคการสอนส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนตามความสามารถ ได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ					
	๒.๓ ใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
	๒.๔ มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของ ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย					
	๒.๕ ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน ทั้งด้านการเรียน					
๓	ผลที่เกิดกับผู้เรียน					
	๓.๑ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดในแผนจัดการเรียนรู้					
	๓.๒ ชิ้นงาน และหรือผลงานของผู้เรียนสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดในแผนจัดการเรียนรู้					
	๓.๓ ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นเหมาะสมตามระดับชั้นในระดับดีขึ้นไป ผู้เรียนระดับการศึกษาปฐมวัยมีความพร้อมในระดับดีขึ้นไป					
	๓.๔ ผู้เรียนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณธรรมพื้นฐาน และความกตัญญู ระดับดีขึ้นไป					
	๓.๕ ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพ					
	ระดับคุณภาพ X ความถี่					
	คะแนนเฉลี่ย					
	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า ๕๐	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๕๐.๐๐ – ๕๙.๐๐	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๖๐.๐๐ – ๖๙.๐๐	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๗๐.๐๐ – ๗๙.๐๐	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๘๐.๐๐ – ๑๐๐	ดีเยี่ยม

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

(นิเทศการสอน)

แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

ชื่อครูที่รับการประเมิน.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....โรงเรียน.....

คำชี้แจงให้ผู้ประเมินทำการประเมินตามสภาพจริงตามรายการประเมินและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบาย

คำอธิบายระดับคุณภาพ

๕ หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่าเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด

๔ หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่าเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก

๓ หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่าเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง

๒ หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่าเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย

๑ หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่าเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน					
	๑.๑ โครงการนิเทศภายในโรงเรียน (นิเทศการสอน) มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ					
	๑.๒ การดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ใช้หลักการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง					
	๑.๓ เลือกใช้วิธีนิเทศภายในโรงเรียน (นิเทศการสอน) ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล					
	๑.๔ เลือกใช้วิธีพัฒนาครูได้เหมาะสม ครอบคลุมภารกิจ สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด					
	๑.๕ เลือกใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการนิเทศ ที่หลากหลายสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด					
๒	การจัดกิจกรรมการนิเทศ					
	๒.๑ จัดกิจกรรมพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย					
	๒.๒ มีการประเมินแผนจัดการเรียนรู้ของครูทุกคน อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง					
	๒.๓ มีการประเมินการจัดการเรียนรู้ (สังเกตการสอน) ของครูทุกคน อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง					

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
	๒.๔ มีการประเมินแบบวัด แบบทดสอบ แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคน ทุกภาคการศึกษา					
	๒.๕ มีการให้คำแนะนำ คำปรึกษา แก้ไขปัญหาและนำผลไปพัฒนาครูอย่างระบบ					
๓	ผลที่เกิดกับครู					
	๓.๑ ครูมีแผนจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
	๓.๒ ครูจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดในแผนจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
	๓.๓ ครูมีและใช้แผนการพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็น ที่มีประสิทธิภาพ					
	๓.๔ ครูมีและใช้แผนการพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณธรรมพื้นฐาน และความกตัญญู ที่มีประสิทธิภาพ					
	๓.๕ ครูมีและใช้แผนการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ที่มีประสิทธิภาพ					
	ระดับคุณภาพ X ความถี่					
	คะแนนเฉลี่ย					
	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า ๕๐	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๕๐.๐๐ – ๕๙.๐๐	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๖๐.๐๐ – ๖๙.๐๐	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๗๐.๐๐ – ๗๙.๐๐	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	๘๐.๐๐ – ๑๐๐	ดีเยี่ยม

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๕๑.
- _____. **กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓**. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๓.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. **การนิเทศการสอน**. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๓.
- สังัด อุทรานันท์. **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๓๐.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๔๕.
- _____. **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑)** กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๒.

คณะผู้จัดทำ

1. ที่ปรึกษา

- 1.1 นายสุดเขต สวยสม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
- 1.2 นายวัลลภ เอี่ยมมะ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

2. คณะกรรมการดำเนินการ

- 2.1 นายวัลลภ เอี่ยมมะ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
- 2.2 นางสาวเพ็ญญา วงษ์ทับทิม ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามฯ รองประธานกรรมการ
- 2.3 นางสาวภุมรินทร์ ยาภาศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กรรมการ
- 2.4 นางวริศรา ณีชนะนันท์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กรรมการ
- 2.5 นายอิสราวุฒ สัมซ่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กรรมการ
- 2.6 นางสาวรัชดาภรณ์ พันธุ์เรืองศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กรรมการ
- 2.7 นางสาวจิราภรณ์ รอดเชื้อศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กรรมการ
- 2.8 นางสาวสุวณี เมฆพัฒน์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ กรรมการ
- 2.9 นางสาวระย้า คงขาวศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษกรรมการและเลขานุการ
- 2.10 นายจิโรจน์ สุพัฒน์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ/จัดทำรูปเล่มรายงาน

- นางสาวระย้า คงขาวศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
- นายจิโรจน์ สุพัฒน์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย